

Venezuela

513 milyar varil petrol rezervine sahip

ABD Jeoloji Servisi'nin bir araştırmasına göre, Venezuela 513 milyar varil petrol rezervine sahip. Bu miktar Suudi Arabistan'daki rezervin iki katı. Venezuela ekonomisinin temel direği olan petrol, ihracat gelirlerinin yüzde 80'i ve GSYİH'nın yüzde 25'ten fazlasını oluşturuyor. Diğer önemli yenilenemeyen kaynaklar arasında doğal gaz, demir, altın ve karbon yer alıyor. ABD ve OPEC ülkelerinin en önemli petrol tedarikçilerinden biri olan Venezuela ekonomisinin en güçlü yönü petrol rezervleri.

Resmî Adı : Venezuela
Yönetim Biçimi : Federal Cumhuriyet
Başkenti : Karakas
Başlıca Kentleri : Karakas (1,9 milyon), Zulla (3,7 milyon), Miranda (2,7 milyon) Carabobo (2,4 milyon)
Din : Katolik Hıristiyan
Etnik Yapı : İspanyol, İtalyan, Arap, Alman, Afrikalı ve Yerli Halk
Devlet Başkanı : Nicolás Maduro Moros
Nüfusu : 30,4 milyon (2014 Tahmini)
Yüzölçümü : 912.050 km²
Resmî Dili : İspanyolca
Ölçü Sistemi : Metrik Sistem
Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (milyar dolar): 428,5 (2014 EIU Tahmini)
Reel Gayri Safi Yurtiçi Hasıla Artışı(%) : 3,5 (2014 EIU Tahmini)
Carl Denge (milyar dolar): 17,1 (2014 Tahmini)
Carl Denge (milyar dolar): 17,1 (2014 EIU Tahmini)

Güney Amerika'da yer alan Venezuela'nın kuzeyinde Karayip Denizi, güneyinde Brezilya, doğusunda Atlantik Okyanusu ve batısında ise Kolombiya yer alır. Venezuela'nın sahip olduğu dört coğrafi bölge, kuzey batıda Maracaibo, güney batıdan kuzey doğuya And dağları, merkezde Orinoco nehri ve güney doğuda Guayana olarak sıralanır. İklim açısından da geniş bir çeşitlilik gösteren ülke hem denizin etkilediği nemli ve yağışlı bölgeleri, hem And Bölgesi'nde çok düşük sıcaklıktaki bölgeleri hem de Falcon Eyaleti'ndeki Medanos de Coro'da çöl arazilerini barındırır.

Venezuela'da geçerli olan anayasa 15 Aralık 1999'da halkoylamasıyla kabul edilen Bolivarıcı Anayasası'dır. Anayasaya göre Venezuela demokratik, federal, adalet ve hukuka dayalı sosyal bir devlettir. Venezuela'da güçler ayrılığı uygulanır. Ancak klasik

sistemlerden farklı olarak üç yerine beş güç vardır. Bunlar yasama, yürütme, yargı, vatandaşlık ve seçim güçleridir.

Yasama gücü, tek kanatlı Ulusal Meclis'te toplanmıştır. Meclis 167 üyeden oluşur. Beş yıllığına seçilen üyeler en fazla ikinci kez seçilme

hakkına sahiptirler. Üyeler genel, doğrudan ve gizli oyla seçilirler, halkı ve seçtikleri eyaleti aynı anda temsil ederler. Üyeler yasalara uygun olarak yapılan bir halkoylamasıyla geri çağılarak görevlerinden alınabilirler. Başkanın yasal veto etme hakkı vardır. Bu durumda Meclis yasa tasarsını tekrar görüşür. Meclisin Başkanlık Kurulu, bir başkan, iki başkan yardımcısı, bir sekreter ve bir sekreter yardımcısından oluşur. Yürütme gücü, başkan, başkan yardımcısı ve bakanlar kurulundan oluşur. Başkan, ulusal yürütme gücünün başıdır. Başkanın görev süresi altı yıldır ve yeni görev süresi için tekrar seçilebilir. Başkan yardımcısı ve bakanlar başkan tarafından atanır.

Yargı gücü bağımsızdır. Yetki vatandaşlardan alınır ve devlet adına kanun yetkilerine verilir. Atama ve terfiler sınavlardan geçmiş adaylar arasından yargı mensuplarından oluşan jüri tarafından yapılır. En üst yargı organı olan Yüksek

Adalet Divanı'na yargıçlar 12 senelik dönemler için seçilirler. Vatandaş gücü ombudsman, başsavcı ve sayıştay başkanı tarafından oluşturulan Cumhuriyet Etik Konseyi tarafından yürütülür. Vatandaş gücünü yürüten organlar anayasa ve kanuna uygun olarak kamu ahlakına ve idari ahlaka ters düşen konularda önlem almak, bunları araştırmak ve hüküm vermek; kamu mirasının doğru kullanımı ve iyi işleyişini gözlemlemek; devletin tüm idari faaliyetlerinde yasaların uygulanmasını sağlamak ve vatandaşlık haklarını oluşturan eğitimi, dayanışma, özgürlük, demokrasi, sosyal sorumluluk ve emek konularını teşvik etme görevlerini yerine getirir. Seçim gücü ise yönetici birim olan Yüksek Seçim Kurulu tarafından ve bu kurulun altında çalışan Milli Seçim Komitesi, Sivil ve Seçmen Kütüğü Komitesi ve Siyasi ve Mali Katılım Komitesi tarafından yürütülür. Seçim yasalarını düzenlemek, seçimleri kısmen ya da

tamamen geçersiz kılmak, seçim ve referandumları düzenlemek Yüksek Seçim Kurulu'nun yetkisindedir. Venezuela idari açıdan bir merkez eyalete, 23 federal eyalete ve federal topraklara ayrılmıştır. Federal topraklar eyaletlerin topraklarına dahil edilemeyen adalar ve kuta sahanlığında kalan adalardır. Karakas, Venezuela'nın başkentidir. Devlet yönetimi başka bir kentte organize edilemez.

Petrol, ihracat gelirlerinin yüzde 80'ini oluşturuyor ABD Jeoloji Servisi'nin bir araştırmasına göre Venezuela 513 milyar varil petrol rezervine sahip. Bu miktar Suudi Arabistan'daki rezervin iki katıdır. Venezuela ekonomisinin temel direği olan petrol, ihracat gelirlerinin yüzde 80'i ve GSYİH'nin yüzde

25'ten fazlasını oluşturuyor. Diğer önemli yenilenemeyen kaynaklar arasında doğal gaz, demir, altın ve karbon yer alıyor. Ülkenin yenilenebilir kaynaklarının en önemlileri ise ormanlar ve nehirler. Nehirler, elektrik üretiminde önemli bir paya sahip. ABD ve OPEC ülkelerinin en önemli petrol tedarikçilerinden biri olan Venezuela ekonomisinin en güçlü yönü petrol rezervleridir. Ancak söz konusu rezervlerin azalıyor

olması, petrol fiyatlarına aşırı duyarlılık da ekonomisinin en önemli tehditlerini oluşturuyor. Venezuela ekonomisine ilişkin yapılan değerlendirme notlarında en riskli konular siyasi ve ekonomik yapı açısından hükümetin öngörülme kararlar alması, şeffaflık eksikliği, petrole aşırı bağımlılık, döviz kuru riski, bankacılık riski gibi faktörler oluşturuyor. Venezuela ekonomisi,

Chavez dönemi ile kalkınma yolunda önemli adımlar attı ve son küresel krizi çok fazla hasar almadan atlattı. Ekonomi Politikaları bağlamında incelediğimizde, Venezuela'da halihazırda uygulanmakta olan ve "21'inci Yüzyıl Sosyalizminin Tesisi" olarak nitelendirilen sıra dışı ekonomi-politikalar uygulanmakta olduğunu görüyoruz. Çok yoksul ve yoksul kesimlerin gelir dağılımını iyileştirme politikaları enflasyonun başlıca sebebi sayılıyor. The Economist'in raporlarına göre ise GSYH artış hızı 2012'de yüzde 5,6 olarak gerçekleşti. Ekonomide geleceğe yönelik beklentiler petrol fiyatları üzerinden değerlendiriliyor ve buna göre, petrol fiyatlarında yaşanan artışın Venezuela ekonomisini olumlu yönde etkilemesi bekleniyor.

VENEZUELA EKONOMİSİNDEKİ BEKLENTİLER

	2015	2020	2030
Nominal GSYİH (*milyar ABD Doları)	1.389,9	-	-
Kişi Başı GSYİH, (ABD Doları)	8.083	8.923	10.751
Reel GSYİH Artışı (%)	0.84	2.85	2.58
Sanayi Üretim Artış Hızı (%)	8.29	4.09	4.44
İşsizlik Oranı (ort., %)	4.4	5.7	6.9
Enflasyon Oranı	55.54	9.3	4.55
Bütçe Dengesi	18.012	20.661	24.593
Mali İhracatı (milyon Dolar)	22.039	22.615	23.631
Mali İthalatı (milyon Dolar)	5.570	4.545	3.999

Kaynak: tradingeconomics

Tablo: GSYH'nin Sektörlere Göre Dağılımı (%)

	2011	2012	2013
Tarım	3,8	3,7	3,7
Sanayi	35,8	35,5	35,5
Hizmet	60,4	60,8	60,8

Kaynak: CIA Worldfactbook

Venezuela ekonomisi büyük ölçüde petrolden elde edilen gelirlere dayalı. 2009-2010 yıllarında petrol fiyatlarındaki ani düşme ve ekonomik daralmanın ardından petrol fiyatlarının artması ile 2011 yılında GSYH'da büyük bir sıçrama meydana geldi. Hükümet harcamaları, düşük ücret artışları ve kredi alımının kolaylaşması tüketimde artışa sebep olurken bu da yüksek enflasyon ile stok problemlerine neden oldu. Hugo Chavez döneminde, hükümetin tarım, finans, inşaat ve petrol sektörlerinde gerçekleştirdiği millileştirmeler, ekonomide devlet etkisini artırdı. 2013 yılında ise, Venezuela konut, petrol dışı ihracat ve üretim kapasitesindeki azalma ile mücadele etmek durumunda kaldı. Bütçe açığı 2012'de GSMH'nin yüzde 17'sine ulaşırken, 2013 yılında bu oran yüzde 10'a indi.

İhracatta en büyük pay ABD'nin

Venezuela'nın en önemli ihracat ürünü ham petroldür ve ihracatın yaklaşık yüzde 80'lik bölümünü oluşturuyor. Petrolün ardından metaller, kimyevi maddeler ve tarım ürünleri geliyor. İthalat açısından bakıldığında işlenmemiş mamuller, makine ve ekipman, ulaşım ve inşaat araçları ilk sıraları alıyor. İhracatta en büyük payı yüzde 39,8 ile ABD alıyor, onu yüzde 7,6 ile Hollanda Antilleri, yüzde 4,6 ile Çin takip ediyor. İthalatta ise yine en büyük pay yüzde 26,1 ile ABD'nin. Onun ardından yüzde 12,6 ile Kolombiya, yüzde 10,7 ile Brezilya, yüzde 6,9 ile Çin ve yüzde 4,8 ile Meksika geliyor. 2008 yılına kadar istikrarlı bir şekilde artan Venezuela'nın dış ticareti, küresel kriz nedeniyle 2009 yılında büyük daralma yaşadı. Petrol, alüminyum ve boksit, çelik, kimyasallar, tarımsal ürünler, basit sanayi

malları ihracatında öne çıkan ürünlerdir.

Trade Map geçici verilerine göre, Venezuela'nın ithalat gerçekleştirdiği ülkeler arasında Türkiye 2012 yılında 28. sıradadır. Venezuela'nın daha çok coğrafi yakınlığı bulunan Latin Amerika ülkelerinden ve ABD'den ithalat yaptığı görülmekle birlikte en çok ithalat gerçekleştirdiği ülkeler arasında İspanya, İtalya ve Almanya gibi üç Avrupa ülkesi

bulunuyor.

Venezuela'nın hemen her sektörde ithalat ihtiyacı bulunmasından kaynaklanan bir avantaj söz konusu olup, ikili iş birliği anlaşması imzalanması halinde; otomotiv yan sanayi, makine teçhizat, inşaat malzemeleri, temizlik maddeleri, kimya ve ilaç sanayi ve tüketim mallarında potansiyel mevcuttur.

İthalatta en büyük paya Brezilya sahip

Elektrikli ve elektronik ev aletleri sektörü Venezuela ithalatının en önemli kalemleri arasında yer alıyor. Venezuela televizyon, müzik setleri, buzdolapları, kaşncırcılar (blender), fırın, bulaşık makinesi ve bunun gibi elektrikli ev aletlerine yönelik bir yerli üretime sahip değil. Mevcut durumda yerli üretimi desteklemeye yönelik projeler yalnızca söz konusu ev aletlerinin ithal edilen parçalarının Venezuela'da birleştirilmesine yöneliktir. Diğer taraftan, sektöre yönelik ithalat ciddi boyutlarda rekabetçidir. Devlet de anılan sektörün önemli oyuncuları arasında yer almaktadır. Mevcut hükümetin "Mi Casa bien

equipada" (evim iyi donanımlı) programı çerçevesinde düşük gelirli halkın anılan ürünlere erişiminin sağlanması hedefleniyor. Bu anlamda, Venezuela ile Çin arasında 3 milyon elektrikli ve elektronik ev aletinin Çin'den ithal edilmesine yönelik ticari anlaşmalar imzalandı. Anılan ürünlerin "Sosyalist Pazar" adı verilen alanlarda düşük gelirli halka piyasa fiyatlarından yüzde 50-55 daha az fiyatlara satış yapılıyor. Diğer taraftan, hükümet tarafından oluşturularak Venezuela Parlamentosu tarafından kabul edilen bir kanunla devlete piyasadaki tüm ürünlerin fiyatlarını kontrol etme yetkisi verildi. Venezuela'nın da üye olduğu Dünya Ticaret Örgütü kurallarına aykırı olan sözkonusu uygulamaya çerçevesinde devlet tarafından oluşturulacak bir enstitü tarafından piyasadaki tüm ürünlerin fiyatları belirlenecek ve anılan rakamların üstünde fiyatlarla satış yapılamayacak. Mevcut durumda farklı ülkelerden ithalat yapılan söz konusu sektörün anılan uygulamada ürün kalitesi gözetmeden yalnızca fiyat bazında rekabet edilen bir alan olmasından endişe ediyor. Sektöre yönelik ithalatta başlıca ülkeler, Brezilya, Arjantin, ABD, Çin, Panama, İngiltere, İspanya, Meksika, Japonya, İtalya olarak sıralanıyor.

Demir çelik ülkemizle en çok ihracat potansiyeli olan ürün Türkiye ile Venezuela arasında ihracat potansiyeli bulunan ürünler arasında demir çelik ürünleri üst sıralarda yer alıyor. Bu ürünler arasında; demir/çelikten inşaat aksamları, demir/çelikten diğer ince

Tablo: Türkiye - Venezuela Ticaret Genel Görünümü (2010 - 2014)

Bilin \$	2010	2011	2012	2013	2014 (1-3)*
İhracat	44.170	84.232	156.267	75.843	14.098
İthalat	149.846	153.280	197.720	193.595	30.284
Hacim	194.016	237.512	353.987	269.438	44.382
Denge	-105.676	-69.048	-41.453	-117.752	-16.186

Kaynak: T.C. Ekonomi Bakanlığı
*Ocak-Mart

ve kalın borular, demir çelik profiller ve demir çelikten sağlığı koruyucu eşyalar önem arz ediyor. İnşaat malzemeleri içinde yer alan profil, çubuklar ihracat potansiyelimizin yüksek olduğu ve doğru pazarlama stratejisi ile pazar payımızın artırılabileceği ürünlerdir. Çimento ve demir-çelik dışında inşaat malzemeleri alanında Venezuela'da üretim yapıldığı bilinen tek sektörü PVC pencere ve kapılar ile boru sistemleri oluşturuyor. Bu alandaki üretim de özel sektör tarafından gerçekleştiriliyor. Daha yeni

bir teknoloji olan polietilen boru ve malzemelerin ise, ham maddesi bulunmasına rağmen Venezuela'da üretilmediği görülmüyor. Bu konuda, devletle ortak üretime yönelik olarak bazı Türk şirketlerince geliştirilen projeler üzerinde çalışmalar sürüyor.

Trade Map geçici verilerine göre, Venezuela'nın ithalat gerçekleştirdiği ülkeler arasında Türkiye 2012 yılında 28. sıradadır. Venezuela'nın daha çok coğrafi yakınlığı bulunan Latin Amerika ülkelerinden ve ABD'den ithalat yaptığı görülmekle birlikte en çok ithalat

gerçekleştirdiği ülkeler arasında İspanya, İtalya ve Almanya gibi üç Avrupa ülkesi de bulunuyor.

Türkiye'nin Venezuela'ya ihracat potansiyeli olan başlıca sektör ve ürünler

Venezuela'nın hemen her sektörde ithalat ihtiyacı bulunmasından kaynaklanan bir avantaj söz konusu olup, ikili iş birliği anlaşması imzalanması halinde; gıda, otomotiv yan sanayi, makine teçhizat, inşaat malzemeleri, temizlik maddeleri, kimya ve ilaç sanayi ve tüketim mallarında potansiyel mevcut.